

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี		
รับที่.....	๖๖๔๔	๗๖
วันที่ 14 ก.ย. ๒๕๕๓	๒๕๐๑	

ที่ มท ๐๑๐๐/

9233

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัมรินทร์ กทม.๑๐๒๐๐

14 กันยายน 2550

เรื่อง ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อขยาย
ทางหลวงเทศบาล สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑
เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อขยายทางหลวงเทศบาล สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และ
ซอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน จำนวน ๑๔๐ ชุด
๒. สรุปหนังสือคำสั่งเรื่องตามบัญชีหมายเลข ๑ จำนวน ๑๔๐ ชุด
๓. สรุปหนังสือคำสั่งเรื่องตามบัญชีหมายเลข ๒ จำนวน ๑๔๐ ชุด

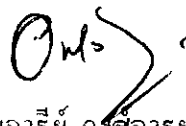
ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานจากกรุงเทพมหานครว่า ตามที่ได้ประกาศใช้
บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน เพื่อขยายทางหลวงเทศบาล สายซอย
เอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑ พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้วนั้น ผู้ว่าราชการ-
กรุงเทพมหานครในฐานะเจ้าหน้าที่จะเวนคืน ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเวนคืนที่ได้มีการออกพระราช-
กฤษฎีกาฯ ดังกล่าว หากเน้นเข้าไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
กรุงเทพมหานครจึงได้เสนอร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ เพื่อขยายทางหลวงเทศบาล สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอย
เพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนต่อกระทรวงมหาดไทย เพื่อบำเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

/ กระทรวง...

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยตามข้อเสนอของกรุงเทพมหานคร
พร้อมนี้ได้แนบร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อ
ขยายทางหลวงเทศบาล สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณี
ที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอารีย์ วงศ์อารยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรุงเทพมหานคร

สำนักการโยธา

โทร. ๐ ๒๒๔๕ ๕๕๑๕

โทรสาร ๐ ๒๒๔๕ ๕๕๑๓

ร่าง

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

เพื่อขยายทางหลวงเทศบาล สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑

เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน

ตามที่ได้ประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน
เพื่อขยายทางหลวงเทศบาล สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑
พ.ศ. ๒๕๔๕ ในท้องที่แขวงบางบอน เขตบางบอน และแขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร แล้ว นั้น

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้เป็นเจ้าหน้าที่เวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้
พิจารณาแล้วเห็นว่า การขยายทางหลวงเทศบาลสายดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน เพื่อ
ดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามแผนงานภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ และเป็นการอำนวยความสะดวก
สะดวกและความรวดเร็วแก่การจราจรและการขนส่งอันเป็นกิจการสาธารณูปโภค ซึ่งหากการเวนคืน
เนินเข้าไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง
พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
พ.ศ. ๒๕๓๐ คณะรัฐมนตรีโดยมติเมื่อวันที่ จึงกำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อขยายทางหลวงเทศบาล สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑ ในท้องที่แขวง
บางบอน เขตบางบอน และแขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เป็นกรณีที่มีความ
จำเป็นโดยเร่งด่วน เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าครอบครองหรือ
ใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ.

นายกรัฐมนตรี

เรื่อง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อย้ายทางหลวงเทศบาล
สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความจำเป็น โดยเร่งด่วน

ต้นเรื่อง

หน่วยงาน กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย

ก. ความเป็นมา	ข. มติคณะรัฐมนตรี คำสั่ง เรื่องที่เกี่ยวข้อง	ค. ผลการดำเนินการ	ง. ความจำเป็น
กรุงเทพมหานครได้เสนอกระทรวง - มหาดไทยขอให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนด เขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน ในท้องที่ แขวงบางบอน เขตบางบอน และแขวง หนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ซึ่งพระราชกฤษฎีกาที่เสนอดังกล่าวประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๘๒ ก ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีกำหนด สี่ปี ครบกำหนดระยะเวลาบังคับใช้ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓	ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้มีคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาค่าทดแทน เพื่อทำการเจรจาซื้อขายโดยวิธีปรองดอง ตาม คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๒๕๐๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๗	ในระหว่างเสนอตราพระราชกฤษฎีกา กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการทำการสำรวจแนว เขตและอสังหาริมทรัพย์ในบริเวณที่ที่จะเวนคืน แล้วเสร็จ ปรากฏว่ามีความกว้าง ๕๐๐ เมตร มือสังหาริมทรัพย์ที่ถูกขายเขตทางดังนี้ ที่ดินที่ จะถูกเวนคืนจำนวน ๘๐ แปลง โรงเรือนหรือ สิ่งปลูกสร้างจำนวน ๕๐ เล่มหมาย กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการสำรวจและ เจรจากับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่ในแนวโครงการแล้ว ผลการเจรจาไม่ สามารถตกลงกันได้ จึงได้เสนอร่างประกาศ สำนักนายกรัฐมนตรี เร่ง กำหนดให้การ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อย้ายทางหลวง เทศบาล สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความ จำเป็น โดยเร่งด่วน	เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินไม่ยินยอมตกลง ขอรับเงินค่าทดแทนตามที่กำหนดให้ การ ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ภายใต้ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มีบัญญัติว่า “ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าหาบริเวณที่ดินที่มีการ ออกพระราชกฤษฎีกาเวนคืนมาตรา ๖ แล้ว หาก เห็นว่าไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหรือประโยชน์ของ รัฐอันสำคัญอย่างอื่นให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้บริเวณดิน นั้นเป็นกรณีที่มีความจำเป็น โดยเร่งด่วนได้” และในวรรคสอง “เมื่อคณะรัฐมนตรี ได้ ประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่

เรื่อง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อย้ายทางหลวงเทศบาล
สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน

ต้นเรื่อง

หน่วยงาน กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย

ก. ความเป็นมา	ข. มติคณะรัฐมนตรี คำสั่ง เรื่องที่เกี่ยวข้อง	ค. ผลการดำเนินการ	ง. ความจำเป็น
			มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ นั้น ได้ก่อนการเวนคืน” ขณะนี้การเจรจากับเจ้าของอาคารที่ดินเวนคืน ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไม่ประสบ ผลสำเร็จทำให้การดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นมีอาจ ดำเนินการให้สำเร็จลงได้ตามเป้าหมายได้ ซึ่งจะเป็นเหตุให้การดำเนินงานนั้นช้า ออกไปโดยไม่สามารถกำหนดระยะเวลาใน การดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ แม้ว่าการกำหนดค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ ที่จะเวนคืนเป็นไปตามหลักเกณฑ์แห่ง พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ก็ได้ใช้ราคา ค่าทดแทนตามราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน

เรื่อง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อย้ายทางหลวงเทศบาล
สายชอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และชอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน

ต้นเรื่อง

บัญชีหมายเลข ๑
หน้า ๓

หน่วยงาน กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย

ก. ความเป็นมา	ข. มติคณะรัฐมนตรี คำสั่ง เรื่องที่เกี่ยวข้อง	ค. ผลการดำเนินการ	ง. ความจำเป็น
			สิทธิและนิติกรรม หรือราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดของอสังหาริมทรัพย์จะต้องเวนคืนตามที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาในปัจจุบันแล้วก็ตาม เจ้าของอสังหาริมทรัพย์อ้างว่าราคาที่กำหนดให้ต่ำไป ไม่ยอมให้ความร่วมมือรับค่าทดแทนตามราคาที่กำหนด จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีมีประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้ก่อนที่จะมีการเวนคืน

เรื่อง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อขยายทางหลวงเทศบาล
สายชอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และชอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความจำเป็น โดยเร่งด่วน

เรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

หน่วยงาน กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย

ก. ประเด็นความสำคัญของปัญหา	ข. วัตถุประสงค์ของกรแก้ไข้ปัญหา	ค. ความเร่งด่วน	ข้อเท็จจริง ข้อมูลรายละเอียด ปัญหาอุปสรรค แนวโน้มความเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนการดำเนินการ
การเจรจากับเจ้าของทรัพย์สินที่จะเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาไม่เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากสาเหตุสำคัญ คือ เจ้าของที่ดิน โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างไม่ตกลงยินยอมโดยอ้างว่ากรุงเทพมหานครกำหนดราคาค่าทดแทนต่ำ	เพื่อให้การดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินรวมถึงทรัพย์สินอื่นตามพระราชกฤษฎีกาดำเนินการไปได้ภายในระยะเวลาอันควรหรือในช่วงระยะเวลาที่พระราชกฤษฎีกาฯ มีผลบังคับใช้จำเป็นต้องมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าครอบครองใช้ที่ดินที่จะเวนคืนดำเนินการก่อสร้างตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว	การดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่น หากล่าช้าไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การจราจร การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ราคาทดแทนทรัพย์สิน รวมทั้งค่าก่อสร้างจะสูงไปจากเดิม รัฐต้องเสียหายนานขึ้นทั้งเวลาและงบประมาณค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงค่าก่อสร้างและความสูญเสียในช่วงเวลาที่ดำเนินการล่าช้า หากมีการประกาศให้การเวนคืน ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็นแล้วจะสามารถดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด	ข้อเท็จจริง ข้อมูลรายละเอียด ปัญหาอุปสรรค แนวโน้มความเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนการดำเนินการ แม้ว่าจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนประกาศใช้แล้วก็ตาม เจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจที่จะเข้าครอบครองที่ดินเพื่อทำการก่อสร้างทางหลวงเทศบาลดังกล่าวได้ จนกว่าจะได้มีการประกาศคณะรัฐมนตรีกำหนดให้การเวนคืนเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนเสียก่อน กรุงเทพมหานครจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ในบริเวณที่จะเวนคืน เพื่อที่จะดำเนินการสร้างถนนสายดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็ว จึงจำเป็นต้องรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศให้กรเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นกรณีที่มีความจำเป็น โดยเร่งด่วน เมื่อประกาศดังกล่าวแล้วตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืน

เรื่อง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อย้ายทางหลวงเทศบาล
สายซอยเอกชัย ๑๗๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน

เรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

ก. ประเด็นความสำคัญของปัญหา	ข. วัตถุประสงค์ของการแก้ไข้ปัญหา	ค. ความเร่งด่วน	ง. ข้อเท็จจริง ข้อมูลรายละเอียด ปัญหาอุปสรรค แนวโน้มความเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนการดำเนินการ
	บัญญัติไว้ให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาให้การเวนคืนตามพระราช- กฤษฎีกาที่เห็นว่ามีความจำเป็นต้องเวนคืนโดย เร่งด่วน		อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ เข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ในแนวพระราช- กฤษฎีกาได้ก่อน เมื่อได้ประกาศของคณะรัฐมนตรีเป็นกรณี ที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนแล้ว เจ้าหน้าที่จะมี หนังสือแจ้งให้ผู้มีส่วนได้เสียมารับเงินตามที่ คณะกรรมการพิจารณากำหนดราคาเบื้องต้น กำหนดไว้ หากผู้มีส่วนได้เสียไม่มารับเงิน ตามที่แจ้ง เจ้าหน้าที่จะได้เงินค่าทดแทนไป ฝากธนาคารออมสิน สาขาท้องที่ที่อสังหา- ริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่แล้วแจ้งเข้าครอบครอง อสังหาริมทรัพย์กำหนด ๖๐ วัน เมื่อครบ กำหนดแล้ว เจ้าหน้าที่สามารถที่จะเข้าใช้พื้นที่ เพื่อทำการก่อสร้างและขยายทางหลวงเทศบาล สายดังกล่าวได้

เรื่อง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อขยายทางหลวงเทศบาล
สายซอยเอกชัย ๑๓๑ ถนนบางบอน ๕ และซอยเพชรเกษม ๘๑ เป็นกรณีที่มีความจำเป็น โดยเร่งด่วน

เรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

หน่วยงาน กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย

ก. ประเด็นความสำคัญของปัญหา	ข. วัตถุประสงค์ของการแก้ไข้ปัญหา	ค. ความเร่งด่วน	ง. ข้อเท็จจริง ข้อมูลระยะอดีต ปัญหาอุปสรรค แนวโน้มความเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนการดำเนินการ
			ผู้มีส่วนได้เสียจะรับเงินค่าทดแทนตามราคาที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ตามจะมีสิทธิอุทธรณ์ขอค่าทดแทนเพิ่มต่อรัฐมนตรีได้ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่แจ้งให้ไปปรับเงินค่าทดแทนดังกล่าว รัฐมนตรีจะแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายและการตราคำสั่งหาทรัพย์สินเพื่อพิจารณาค่าอุทธรณ์และเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี เพื่อให้รัฐมนตรีวินิจฉัยสั่งการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันได้รับคำอุทธรณ์ หากผู้มีส่วนได้เสียไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีไม่วินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน ผู้มีส่วนได้เสียยังมีสิทธิที่จะใช้สิทธิทางศาลภายใน ๑ ปี นับจากวันรับทราบคำสั่งของรัฐมนตรีหรือนับจากวันที่เลยกำหนด